

מאגר שאלות לבחינת גמר בסיס בהלימה לתכנית הלימודים 30%

שירה

השאלות הן כלליות ומתאימות לכל השירים.

השירים עשויים להשתנות.

השירים הם:

על שתיקתם של התימנים / אהרון אלמוג

אל בית סבי באו תימנים ממחנה יוסף

ישבו ושתקו

כשאחד שר השני חיכה

כך גדלתי בין נהמה

לשתיקה

עכשיו התקינו לאבי טלפון והוא יושב

ומחכה לצלצול

שמונים שנה שתק שתקו אבותיו

עכשיו הוא רוצה שיקשיבו לדבריו.

סיפור על סבתא/ מאת אריה סיון

אתה רוצה לדעת מה היה פה פעם במקום הזה
לפני הכביש והבתים ואילנות הסרק?
חול היה פה פעם במקום הזה, חול בתולי
וסבתך הייתה הולכת פה מתחת לשקמה
וציפורים היו תוקעות מקוריהן בפרי הלא-מוגן
ומציצות מעל ראשה את ציוצי המלחמה הנוראה מכל -
המלחמה על שטח המחיה.
וסבתך, עלמה תמה, חשבה לפי תומה
כי אלו הן סימפוניות מופלאות
לכבוד השחר הבוקע מחדש,
אולי אפילו לכבודה.
וזה הביא אותה להתיישב פה, במקום הזה -
ואת השאר אתה יודע, בוודאי.

נעילה / דרור-פרץ בנאי

תראָה אותי אָני יודע את מקומי

לא עוד זָר בעירי

כי לוֹויתי אֶת צְמִיחַת הַבְּתִים הָאֵלֶּה

עד הִייתי לְמִתְיַחַת כְּבִישִׁים חֲדָשִׁים

תראָה אותי אָני יודע את מקומי

כי נִגְמַלְתִּי בְּמִשְׁךָ הַזָּמֵן מַעֲבָרִי

וְקִיּוּמִי פֶּה שׁוֹב אֵינְנוּ מִתְּנָה

אֲנָשִׁים מְבַרְכִים אוֹתִי בְּלִקְתִּי בְּרָחוֹב
יֵשׁ לִי יְדִידִים מְעַט
וְאֶף לֹא שׁוֹנֵא אֶחָד
וְאִם בְּכָל זֹאת מִיִּשְׁהוּ פְעַם יִתְרַגֵּז אוֹ יִטְרַד
אֲזִי לֹא נוֹרָא

אֲנִי מְדַבֵּר בְּשִׁפְהַי הַזֹּאת כְּאִלּוּ נִוֵּלְדָתִי בְּהַ
כָּכָה זֶה בְּחַיִּים אִם מִתְגַּבְּרִים
וְדוֹחִים אֶת הַכָּל הַסִּפְנָה
הַיָּמִים בָּאִים כְּמוֹ מִתְנַהֵּה
וְהָאָדָם סוֹפּוֹ לְהִתְפַּיֵּס עִם קִיוְמוֹ

השאלות:

1. בחר בשיר המבטא חוויה של בדידות.
א. תאר והדגם את חווית הבדידות בשיר.
ב. הצג שני אמצעים אומנותיים והסבר כיצד הם מתארים את בדידות הדובר.
2. בחר בשיר בו הדובר מתמודד מול העולם החיצון.
א. תאר והדגם כיצד הוא מתמודד בשיר ומול מי.
ב. הצג שני אמצעים אומנותיים והסבר כיצד הם מתארים את התמודדותו של הדובר.
3. בחר בשיר בו מתוארת חוויה של זרות או ניכור.
א. תאר והדגם מהי חווית הזרות או הניכור בשיר.
ב. הצג שני אמצעים אומנותיים והסבר כיצד הם תורמים להבנת החוויה.

4 . בחר בשיר בו לכותרת יש משמעות לנושא ותוכן השיר.

א . הסבר את הקשר בין כותרת השיר שבחרת למשמעות נושא השיר.

ב . הצג שני אמצעים אומנותיים והסבר כיצד הם תורמים להבנת קשר זה.

5 . בחר בשיר שיש בו ניגוד בולט.

א . מהו הניגוד בשיר הסבר והדגם כיצד הוא תורם להבנת תחושת הדובר השיר.

ב . הצג שני אמצעים אומנותיים נוספים בשיר והסבר את תרומתם להבנת תחושת הדובר בשיר.

6 . בחר בשיר בו יסודות מבניים תורמים לעיצוב נושא השיר ולמשמעותו.

א . תאר במילים שלך את נושא השיר.

ב . הדגם עיקרון זה על פי שני אמצעים בשיר, כמו: חזרות בשיר ושבירתן, ניגודים, פתיחה וסיום ומבנה השורות.

7 . בחר בשיר ממנו עולה תמונה של זרות ובדידות.

א . תאר את תמונת העולם המצטיירת מתוך השיר, הסבר והדגם.

ב . הצג שני אמצעים אומנותיים והסבר כיצד הם תורמים להבנת תמונת עולם זו.

8 . בחר בשיר בו מתאר הדובר מצוקה.

א . מהי המצוקה המשתקפת מתוך השיר, הסבר והדגם.

ב . הסבר אילו שני אמצעים אומנותיים בשיר תורמים להמחשת מצוקה זו.

9 . בחר בשיר בו ישנה חוויה של התערערות סדרי עולם.

א . הסבר מהי החוויה עליה כותב הדובר בשיר.

ב . כתוב על שני אמצעים אומנותיים בשיר התורמים לעיצוב חוויה זו.

10 . בחר בשיר שנכתב על רקע של תמורות (שינויים) בתרבות.

- א . תאך מה הן תמורות אלה וכיצד הן משתקפות בשיר.
ב . הצג שני אמצעים אומנותיים והסבר כיצד הם תורמים להבנת השיר.

- 11 . בחר בשיר בו הרגש הבולט בו הוא: קדרות או שימחה, תלונה או השלמה.
א . מהו הרגש הבולט בשיר הדגם והסבר לפי השיר.
ב . ציין שני אמצעים אומנותיים והסבר כיצד הם תורמים להבנת רגש זה.

סיפור הקצר

- 1 . בחר בסיפור בו מתואר מצב של זרות וניכור בין בני אדם.
א . כיצד הזרות והניכור באים לידי ביטוי בסיפור שלמדת ?
ב . הסבר אם המצב הזה מוצג בסיפור כחסר מוצא או נרמזת אפשרות לתיקונו .
- 2 . א . תאך את הפתיחה באחד הסיפורים שלמדת.
ב . הסבר כיצד פרטים המופיעים בפתיחה רומזים על התפתחויות המתרחשות בהמשך הסיפור .
- 3 . בחר בסיפור המתאר חוויה של אכזבה או של פרידה או של עמידה מול מוות .
א . תאך את החוויה , כפי שהיא באה לידי ביטוי בסיפור.
ב . הסבר כיצד משפיעה החוויה על הדמות המרכזית בסיפור שלמדת והדגם את דבריו מן הסיפור.
- 4 . בחר בסיפור בו הדמות המרכזית עושה טעות או עוברת החמצה.
א . כתוב מהי הטעות או ההחמצה בסיפור שבחרת.

- ב . מהן תוצאות ההחמצה בסיפור . הסבר והדגם דבריו מן הסיפור .
- 5 . בחר בסיפור שלמדת , שבו דמות עוברת תהליך של השלמה עם חייה .
- א . מהו התהליך אותו עוברת הדמות .
- ב . מה התוצאה של תהליך השלמה זה . הסבר והדגם את דבריו מן הסיפור .
- 6 . בחר בסיפור שלמדת שבו מתוארת חוויה של החמצה .
- א . תאר את חווית ההחמצה בסיפור וציין מה הם הגורמים לתחושת ההחמצה .
- ב . הסבר כיצד הדמות (או הדמויות) מתמודדת עם תחושה זו .
- 7 . א . בחר בסיפור שלמדת תאר את הסיום שלו .
- ב . הסבר כיצד הוא מתקשר למה שהתרחש בסיפור כולו .
- 8 . בסיפורים קצרים הדמות המרכזית עוברת תהליך של שינוי והבנה חדשה .
- א . בחר בדמות אחת בסיפור , פרט את הגורמים לתהליך שעוברת הדמות .
- ב . תאר את שלבי התהליך לאורך כל הסיפור .
- 9 . בסיפורים רבים , משבר בחייה של דמות מביא לשינוי בתודעת הדמות ו/ או בהתנהגותה .
- א . בחר בסיפור שלמדת שבו מתוארת דמות העוברת משבר . כתוב מהו משבר .
- ב . תאר את השינוי שחל בדמות בעקבות המשבר .
- 10 . א . תאר נקודת מפנה בסיפור שלמדת ואת השפעותיה על הדמות המרכזית (ו/או על דמויות אחרות) .
- ב . הסבר כיצד העלילה מתפתחת אחרי המפנה .

11 . סיפורים רבים מתארים אירוע שמשנה את החיים של הדמויות.

א . בחר בסיפור כזה, תאר את האירוע.

ב . הסבר כיצד האירוע משפיע על ההתנהגות של אחת מהדמויות בסיפור, ועל

היחסים שלה עם הדמויות האחרות.

12 . בחר בסיפור שבו משתמעת ביקורת על תכונות אנושיות או על תופעות

חברתיות.

א . הסבר מהי הביקורת המשתמעת בסיפור שבחרת.

ב . תאר והדגם כיצד הביקורת באה לידי ביטוי בסיפור.

13 . א . בחר בסיפור קצר שלמדת, תאר בו שני מפגשים בין דמויות

(בין אותן דמויות או בין דמויות שונות).

ב . הסבר מה תורם כל מפגש להתפתחות העלילה ולמשמעות הסיפור.

14 . בחר בסיפור קצר שלמדת שבו מוארות באור שלילי תכונות והתנהגויות

אנושיות או תופעות חברתיות.

א . מהן תכונות או תופעות אלו, הדגם והסבר כיצד הן מופיעות בסיפור.

ב . כיצד נמתחת עליהן ביקורת, במהלך הסיפור?

דרמה מודרנית

1 . במחזות רבים העלילה מובילה לגילוי אמת שלא הייתה ידועה לדמויות.

א . מהי האמת שמתגלה במחזה שלמדת.

ב . כיצד היא מתגלה ומהי השפעתה על דמות או על דמויות במחזה.

2. אמצעים דרמטיים כגון דיאלוגים, אביזרים או תפאורה משקפים או מבליטים

את הקונפליקט במחזה.

א. מהו הקונפליקט במחזה שלמדת?

ב. כיצד שניים מבין אמצעים אלו משקפים או מבליטים את הקונפליקט במחזה.

3. בחר בסצנה (תמונה) מרכזית במחזה שלמדת.

א. הסבר מהו הקונפליקט שבא לידי ביטוי בסצנה שבחרת

ב. מהן תכונותיהן ועמדותיהן של הדמויות המופיעות בה.

4. בדרמה המודרנית יש לעיתים קרובות מצבים של חרדה וחוסר אונים.

א. תאר קביעה זו על פי מחזה שלמדת. מי מהדמויות נמצאת במצב זה.

ב. כיצד מתמודדת הדמות עם מצב זה.

5. א. בחר בדמות אחת ממחזה שלמדת. מה הן שאיפותיה של הדמות.

ב. אלו מכשולים עוצרים בדרכה וכיצד היא מתמודדת עם מכשולים אלה?

6. בחר בדיאלוג מרכזי מהמחזה המודרני שלמדת שבאמצעותו אפשר ללמוד על

התכונות של שתי הדמויות הנוטלות בו חלק.

א. כתוב בקצרה את הנאמר בדיאלוג.

ב. הסבר מה הוא מלמד אותנו על כל אחת מן הדמויות.

7. בחר בשתי דמויות מהמחזה המודרני שלמדת.

א. תאר את התנהגותה של כל אחת מהדמויות בתחילת המחזה.

ב. הסבר אם בהמשך המחזה כל אחת מהן פועלת לשינוי גורלה או נמנעת

מלפעול.

8. **בחר בשני פרטים ממחזה שלמדתי, שיש להם משמעות סמלית.**

א. הסבר את המשמעות הסמלית של כל אחד מהפרטים שבחרתי.

ב. כתוב מהי תרומתו לבניית משמעות המחזה.

9. **בחר במחזה מודרני, שלמדתי.**

א. האם דמות מרכזית במחזה שלמדתי עוברת במהלך העלילה שינוי משמעותי.

או שהיא אינה משתנה בתכונותיה ובהתנהגותה לאורך המחזה? נמק והדגם את דבריך.

ב. הסבר מה אפשר ללמוד מהשינוי על ההשקפה על הדמות ועל המסר של המחזה.

10. **ציין נושא מרכזי במחזה מודרני שלמדתי.**

א. בחר שתי תמונות מן המחזה שמסבירות את הנושא המרכזי ותאר אותן.

ב. הסבר כיצד שתי התמונות שבחרת תורמות להבנת הנושא המרכזי במחזה.

11. **בחר במחזה מודרני שלמדתי.**

א. תאר יחסים בין דורות (בין הורים לילדיהם) או בין נשים לגברים, כפי שהם

משתקפים במחזה שלמדתי.

ב. הסבר מה אפשר ללמוד על טיבם של יחסים אלה על הרעיון המרכזי במחזה.

12. **בחר במחזה מודרני בו יש התנפצות של אשליה והבנה אחרת של המציאות.**

א. לפי המחזה, שלמדתי מהי האשליה/ הבנת המציאות באופן מוטעה ומי

מהדמויות נמצאת בה.

ב. מתי מתפכחת הדמות מהאשליה וכיצד התפכחותה משפיעה עליה ועל שאר הדמויות.

ספרי קריאה

1. בחר בדמות מרכזית בספר קריאה אשר עוררה בך הזדהות או דחייה.
א. הסבר אילו מעשים או תכונות של הדמות עוררו תגובה זו.
ב. כיצד מתמודדת דמות זו עם הבעיה.
2. לדמויות בספר הקריאה שקראת יש לעתים תחושה של החמצה או אובדן.
א. הסבר מה גרם לתחושה זו אצל אחת הדמויות בספר שקראת.
ב. כיצד מתמודדת דמות זו עם הבעיה.
3. בחר בספר שקראת, המתאר תהליך של התבגרות או השתנות.
א. הסבר, מהו התהליך.
ב. תאר כיצד הוא בא לידי ביטוי.
4. תאר התפתחות של מערכת יחסים בין שני אנשים, כפי שהיא מוצגת באחד מהספרים שקראת.
א. מי הן שתי הדמויות, שנמצאות במערכת היחסים, ספר עליהן.
ב. כיצד מתפתחת מערכת יחסים זו לאורך הספר.
5. בחר באחד מספרי הקריאה, שקראת, העוסק בדמות בתוך חברה מתנכרת.
א. תאר את התמודדות הגיבור עם מצבו.
ב. האם התמודדות זו מתאימה לחיים בתקופתנו? נמק.
7. יש יצירות ספרות שהגיבור מתואר כלוחם, ובאחרות הוא מתואר כפאסיבי.
א. תאר את האופי הלוחם או הפאסיבי של הגיבור בספר קריאה שלמדת.

ב . האם הזדהית עם תכונות אלו? הסבר את דבריך.

8 . תחושות ניכור ובדידות הן מנת חלקו של הגיבור בספרי קריאה רבים.

א . תאר מצב זה באחד הספרים שקראת.

ב . הסבר את הגורמים למצב שתיארת.

9 . א . תאר את הפתיחה ואת הסיום של ספר קריאה שקראת.

ב . הסבר את הקשר בין הפתיחה לבין הסיום או את הקשר בין הסיום לבין מהלך העלילה.

10 . א . הסבר בעיה מרכזית המוצגת בספר קריאה שלמדת.

ב . כיצד בעיה זו נפתרת ביצירה?

11 . בחר בספר קריאה, שבו עובר על הגיבור משבר.

א . מהו המשבר, שעובר על הגיבור בספר שקראת.

ב . כיצד הוא משפיע על אישיותו או התנהגותו של הגיבור בספר.

12 . בחר בספר קריאה, שבו לומדת הדמות המרכזית משהו חדש על עצמה.

א . מה לומדת הדמות?

ב . תאר מה בסיפור הוביל אותה ללמידה זו?

13 . ספרים רבים מתארים תהליכים נפשיים. בחר באחד הספרים שקראת

א . הסבר כיצד מתואר תהליך זה.

ב . מה הוא מלמד על דמותו של הגיבור הראשי?

בהצלחה!

שושי לרון, רכזת ספרות